

ZDAŇOVANIE DERIVÁTOV NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY (AKTUÁLNY STAV)

1. Fyzické osoby, ktoré nie sú účtovnou jednotkou (nepodnikajú, neúčtujú v jednoduchom účtovníctve).

Fyzické osoby zdaňujú príjmy z derivátových operácií v zdaňovacom období, v ktorom došlo k skutočnej výplate príjmu. Do základu dane sa zahrnie príjem znížený o výdavky preukázateľne vynaložené na jeho dosiahnutie. Pre zdanenie príjmu z prevodu opcie je výdavok kúpna cena preukázateľne zaplatená za opciu. Pre zdanenie príjmu z derivátových operácií sú za výdavok považované platby súvisiace s realizáciou derivátových operácií a výdavky súvisiace s vysporiadaním derivátových operácií.

Ak sa z derivátových operácií dosiahne strata, táto nie je daňovo uznaná. Strata sa posudzuje za jednotlivé druhy príjmu, t.j. za príjmy z prevodu opcií a príjmy z derivátových operácií. Ak boli príjmy z opcií vyplatené v niekoľkých splátkach, výdavky sa ku každej splátke priradujú maximálne do výšky jednotlivých splátok. Ak splátky plynú aj v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach, neuplatnené výdavky je možné priradiť k týmto splátkam tak, aby nebola prekročená celková výška výdavkov.

Ak fyzická osoba, ktorá nepodniká, dosiahne príjem z prevodu opcií, môže si uplatniť oslobodenie podľa § 9 ods. 1 písm. j) zákona. Podľa tohto ustanovenia sú od dane oslobodené príjmy z prevodu opcií znížené o výdavok (kúpnu cenu opcií), ak v zdaňovacom období nepresiahnu päťnásobok sumy platného životného minima. Ak rozdiel medzi úhrnom príjmov a úhrnom výdavkov presiahne päťnásobok sumy platného životného minima, do základu dane sa zahrnie len suma prevyšujúca päťnásobok sumy platného životného minima. V roku 2010 sú oslobodené príjmy do výšky 925,25 EUR.

2. Účtovné jednotky (ostatné fyzické a právnické osoby účtujúce v sústave jednoduchého a podvojného účtovníctva).

Zdaňovanie derivátov je riešené v § 19 ods. 2 písm. o) zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, pri oceňovaní derivátov je potrebné vychádzať z § 24 a nasledujúcich zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve a delenie derivátov je v § 16 Opatrenia MF SR zo dňa 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre podnikateľov...

Základným princípom pri zdaňovaní výnosov z derivátových obchodov je, že strata vznikajúca z obchodov s derivátmi nie je daňovo uznaná. Ak daňovník dosiahne príjmy (výnosy) z derivátov nižšie, ako boli jeho vynaložené výdavky (náklady), je povinný zvýšiť základ dane o sumu, o ktorú výdavky (náklady) prevyšujú príjmy (výnosy), pričom sa posudzuje úhrn výdavkov (nákladov) na deriváty a úhrn príjmov (výnosov) z derivátov za celé zdaňovacie obdobie.

Z tohto základného pravidla majú výnimku daňovníci, ktorí vykonávajú činnosť podľa osobitného predpisu (obchodníci s cennými papiermi, poisťovne, zaisťovne ...), u ktorých je strata daňovo uznaná.

Druhú výnimku tvoria deriváty zaradené ako zabezpečovacie, kde je opäť možnosť daňovej uznateľnosti straty. Definícia zabezpečovacieho derivátu vyplýva z ustanovení § 16 Opatrenia MF SR zo dňa 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92. Keďže charakter derivátu zo zabezpečovacieho na derivát určený na obchodovanie sa môže zmeniť v priebehu zdaňovacieho obdobia, je nutné sa s touto zmenou vysporiadať za celé zdaňovacie obdobie.

Pre správne určenie základu dane je potrebné správne oceniť deriváty. V čase nadobudnutia sa deriváty oceňujú obstarávacou cenou, t.j. cena, za ktorú sa derivát obstaral vrátane nákladov súvisiacich s jeho obstaraním.

Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa deriváty oceňujú trhovou cenou alebo kvalifikovaným odhadom. Za trhovú cenu je možné považovať záverečnú cenu vyhlásenú na burze (inom aktívnom trhu) v deň ocenenia. Ak v tento deň cena vyhlásená nebola, použije sa bezprostredne predchádzajúca záverečná cena vyhlásená najskôr desiaty deň pred týmto dňom. Zmena reálnej hodnoty u derivátov, ktoré sú klasifikované ako deriváty určené na obchodovanie na burze alebo inom verejnom trhu, sa účtuje na nákladových a výnosových účtoch, t.j. ovplyvňuje výsledok hospodárenia. Zmena reálnej hodnoty u derivátov, ktoré sú klasifikované ako deriváty určené na obchodovanie na neverejnom trhu, sa účtuje na súvahovo. U týchto derivátových operácií zmena reálnej hodnoty neovplyvňuje výsledok hospodárenia okamžite, ale až v čase ukončenia derivátového obchodu.